

INHOUD

- p. 1/ Nieuwe berekening van de sociale bijdragen
- p. 4/ Sociale schulden in het licht van de WCO-wet
- p. 7/ De Rulingcommissie over de afstand van bezoldigingen door bedrijfsleiders

Nieuwe berekening van de sociale bijdragen

Zoals geweten werd de berekening van de sociale bijdragen van zelfstandigen herzien. De nieuwe methode zal uiterlijk begin 2015 in werking treden. Door deze hervorming zullen de sociale bijdragen jaarlijks berekend worden op basis van de inkomsten van het jaar zelf, en niet meer op basis van de inkomsten die de zelfstandige drie jaar geleden verdiend heeft.

Het nieuwe systeem is sociaal logischer en billijker, omdat de bijdragen beter de economische situatie van de zelfstandigen weerspiegelen. Zo lang de zelfstandige zijn werkelijke inkomsten nog niet met zekerheid kent, zal zijn sociaal verzekeringsfonds hem een voorlopig bedrag voorstellen dat elk kwartaal moet worden betaald. Dat bedrag wordt berekend op de geïndexeerde inkomsten van het derde voorafgaande jaar (N - 3 geïndexeerd, in het vakjargon). In het begin zal het nieuwe kwartaalbericht schijnbaar dus niet zo veel verschillen van het huidige bericht, maar de zelfstandigen zullen, naargelang hun individuele economische realiteit, dit bedrag meteen en op basis van hun inkomsten kunnen laten verfijnen. Wanneer de zelfstandige een verhoging van zijn inkomsten voorziet of vaststelt, zal hij het bedrag van zijn bijdragen kunnen verhogen. En zelfstandigen die te maken krijgen met een daling van hun inkomsten ten opzichte van hun inkomsten van drie jaar geleden, zullen, na toelating van hun sociaal verzekeringsfonds, minder bijdragen mogen betalen.

Elke zelfstandige zal de keuze hebben uit drie mogelijkheden

1. De zelfstandige houdt het bij de betaling van de door het sociaal verzekeringsfonds (SVF) voorgestelde bijdragen. Dat is een keuze voor zekerheid, want de beta-

ling van een kwartaalbijdrage die minstens gelijk is aan dit bedrag garandeert dat zijn sociale verzekering doorloopt. Zijn rechten op korte termijn (geneeskundige zorgen, invaliditeitsverzekering, enz.) blijven gevrijwaard.

Deze keuze is aanbevolen :

- als de zelfstandige vaste inkomsten heeft;
- als zijn bedrijvigheid onlangs geen aanzienlijke wijzigingen heeft ondergaan;
- en ook, zolang hij geen precies idee heeft over zijn inkomsten van het betrokken jaar en, uiteraard, om een verhoging te vermijden.

2. Als de inkomsten van de zelfstandige een stijgende lijn vertonen, verdient het de voorkeur om meteen meer te storten dan de voorgestelde bijdragen.

3. Als de inkomsten van de zelfstandige daarentegen een dalende lijn vertonen, kan hij onmiddellijk minder bijdragen storten, maar daartoe moet hij, op grond van objectieve criteria, toelating bekomen van het SVF waarbij hij aangesloten is.

Noteer wel dat, zonder toelating van het SVF, de voorgestelde bijdrage verschuldigd blijft. Zonder toelating en bij gebrek aan betaling, is de sociale dekking **niet meer verzekerd** en moet het SVF onmiddellijk de invorderingsprocedures instellen.

Praktisch voorbeeld

De jaarlijkse inkomsten van een zelfstandige in hoofdberoep bedragen 20 000,00 euro. Zijn SVF baseert zich op de laatste inkomsten waarvan het kennis heeft (wettelijk de inkomsten van drie jaar vroeger) en stelt hem voor om een kwartaalbijdrage van 1 100,00 euro, hetzij 4 400,00 op jaarbasis, te betalen.

Indien hij in de loop van het jaar merkt dat het inkomen dat zijn activiteit zal opbrengen 50% hoger zal zijn, kan hij zelf beslissen om een bijkomende storting van 2 200,00 euro te doen, waardoor hij vermijdt om dat bedrag later, bij de eindafrekening (regularisatie), te moeten bijstorten. Op fiscaal gebied mag dat bedrag van 2 200,00 euro rechtstreeks van zijn inkomsten van het jaar worden afgetrokken.

Als hij daarentegen in de loop van het jaar, bv. na het verlies van een belangrijke klant, een crisis in de sector, een ziekenhuisopname, enz. vaststelt dat zijn inkomsten dit jaar merkkelijk lager zullen uitvallen (bv. lager dan 13 000,00 euro) kan hij, na toelating van zijn SVF, zijn betalingen verminderen tot de minimumbijdrage van 700,00 euro per kwartaal. De eindafrekening zal uitwijzen of die verminderde bijdragen toereikend waren.

Jaarlijkse eindafrekening (regularisatie)

Zodra het SVF, via de fiscale administratie, kennis gekregen heeft van de definitieve inkomsten van de zelfstandige, ontvangt hij een eindafrekening. Die regularisatie stelt het definitieve bedrag van de te betalen bijdragen, zonder toepassing van de index, vast. De zelfstandige zal het resterende saldo, na aftrek van de reeds gedane betalingen van het jaar zelf, moeten bijbetalen. Het te veel betaalde saldo zal hem onmiddellijk worden teruggestort.

Op dit bij te betalen bijdragesupplement zijn geen verhogingen verschuldigd, behalve wanneer de zelfstandige ten onrechte toelating (zie verder) gekregen heeft om minder te betalen dan de voorgestelde bijdragen. Wanneer een zelfstandige toelating krijgt om minder te betalen, zal zijn SVF hem waarschuwen voor het gevaar op verhogingen en hem informeren over de middelen om die verhogingen te vermijden, door snel zijn toestand te corrigeren, zodra hij merkt dat de aanzienlijke daling van zijn inkomsten uiteindelijk niet is doorgegaan.

Wat moet de zelfstandige doen die een aanvraag tot vermindering van zijn bijdragen indient?

De eigenlijke aanvraag

Inleiding

De aanvraag moet bij aangetekend schrijven of neerlegging van de aanvraag bij zijn SVF worden ingediend, behalve wanneer de zelfstandige, bij zijn pensionering, verklaart de grenzen van de toegelaten activiteit te zullen naleven. Het is evenwel raadzaam steeds contact op te nemen met het SVF.

Inhoud

De aanvraag wordt gedaan op een daartoe bestemd aanvraagformulier en moet de nodige stukken tot staving van de aanvraag bevatten.

Geldigheidsduur

Een aanvraag tot vermindering van de voorlopige sociale bijdragen betreffende jaar N (lopend jaar) geldt enkel voor dat jaar. De aanvraag heeft dus betrekking op een welbepaald bijdragejaar. Er zijn uitzonderingen voorzien, voornamelijk voor zelfstandigen met «nulin-komen», die beantwoorden aan de voorwaarden van artikel 37 van het ARV (Algemeen Repertorium Vennootschappen).

De bewijslast berust op de zelfstandige

De zelfstandige moet aan de hand van objectieve elementen aantonen dat zijn inkomen lager is dan een bepaalde drempel:

- Hij moet aantonen dat zijn inkomsten gedaald zijn / zullen dalen ten opzichte van zijn inkomsten van het jaar N – 3.
- Hij moet ook op overtuigende wijze aantonen dat zijn inkomsten lager zullen zijn dan een wettelijk vastgestelde drempel. Voor een zelfstandige in hoofdberoep zijn deze drempels vastgesteld op 12 830,63 en 25 661,26 euro. Voor andere categorieën zelfstandigen (in bijberoep, meewerkende echtgenoot, maxista-tuut) gelden andere drempelbedragen.

Het SVF mag geen genoegen nemen met de loutere afgifte van stukken waaruit een daling van de inkomsten zou kunnen worden afgeleid. De aanvraag moet gestaafd zijn met objectieve elementen, zoals boekhoudkundige stukken, een geneeskundig getuigschrift dat een tijdelijke arbeidsongeschiktheid van korte of langere duur attesteert, een verklaring op erewoord van een boekhouder (in dergelijk geval kan de boekhouder mede-aansprakelijk worden gesteld – met omzichtigheid te gebruiken), enz.

Beoordeling van de objectieve elementen door het SVF

Dienaangaande beschikt het SVF over een discretionaire bevoegdheid. Het fonds neemt drie categorieën van criteria in aanmerking:

- Cat. 1: criteria i.v.m. voorafgaande ervaringen met de aanvrager. Het SFV heeft weet van eerdere problemen van de betrokken zelfstandige i.v.m. de betaling van zijn bijdragen (hangende ontheffingen, geschillen, aanzienlijke onbetaalde bedragen, enz.).
- Cat. 2: criteria die verband houden met persoonlijke voorvallen waarvan kan aangenomen worden dat ze

tot een effectief inkomstenverlies (zullen) leiden (arbeidsongeschiktheid wegens ziekte, een ongeval, tijdelijke stopzetting van de activiteit wegens arbeidsongeschiktheid, enz.).

- Cat. 3: criteria die direct of indirect verband houden met de uitoefening van de zelfstandige activiteit (faillissement of verlies van een grote klant, crisis in de sector, politieke onrust in een exportland, enz.).

De FOD Sociale Zekerheid verzoekt het SVF om elk dossier individueel, zonder systematisch schema, te onderzoeken. Om tegemoet te komen aan de talrijke verschillende situaties, is het systeem flexibel.

Om het SFV ervan te overtuigen dat er werkelijk redenen zijn om aan te nemen dat de inkomsten gedaald zijn of zullen dalen ten opzichte van jaar N-3, zou elk dossier moeten voldoen aan minstens **twee van de hierboven gestelde categorieën van criteria**, waarbij **minstens één van de twee criteria uit de tweede of de derde categorie** moet komen. Met andere woorden, om overtuigend een vermindering van de inkomsten aan te tonen, volstaan twee criteria uit de eerste categorie niet, en moeten ze dus ten minste kunnen aangevuld worden met één van de criteria genomen uit de tweede of derde categorie.

Kortom, het SVF moet nagaan of de objectieve elementen tot staving van de aanvraag toereikend zijn. Het SVF kan ook steunen op andere gegevens dan de gegevens vermeld in de omzendbrief van de FOD Sociale Zekerheid aan de sociale zekerheidsfondsen. Er zijn immers ook **objectieve factoren** (afwegingsfactoren) denkbaar die ervoor kunnen zorgen dat het SVF de bewijsvoering van de zelfstandige in het ene geval strenger kan beoordelen dan in het andere geval (contra: chronische onderschatting van de inkomsten van de laatste jaren, pro: attest van een boekhouder, enz.).

De beslissing

De beslissing van het SVF moet uiteraard met redenen omkleed zijn. Zij moet bepaalde vermeldingen bevatten, zoals:

- De vermindering mag enkel betrekking hebben op het voorlopige bedrag van de sociale bijdragen van het betrokken bijdragejaar.
- De sociale bijdragen zullen definitief berekend worden op basis van de door de fiscus vastgestelde werkelijke beroepsinkomsten van het bijdragejaar (zie het aanslagbiljet).
- Indien bij de definitieve berekening blijkt dat de bijdragevermindering ten onrechte werd toegestaan, moet het tekort worden bijbetaald, verhoogd evenwel met de wettelijke verhogingen van 3% en een eenmalige verhoging van 7% indien het jaar is overschreden.
- De zelfstandige moet onmiddellijk zijn SVF consulteren indien in de loop van het jaar blijkt dat zijn inkomsten hoger zijn dan geschat.

Wat het beroep tegen deze beslissingen aangaat, moet u onthouden:

- dat de zelfstandige wiens aanvraag tot vermindering van zijn bijdragen de eerste keer wordt afgewezen, wat later in het jaar een nieuwe aanvraag kan indienen op grond van nauwkeuriger omschreven objectieve elementen;
- dat er bij de FOD Sociale Zekerheid evenwel geen beroepsinstantie tegen de beslissingen van het SFV bestaat, wat te betreuren valt. De enige mogelijkheid die de zelfstandige rest om de definitieve beslissing van een SVF te betwisten, is de zaak aanhangig te maken bij de arbeidsrechtbank, maar zolang die rechtbank geen uitspraak heeft gedaan moet de zelfstandige zijn bijdragen blijven betalen. Volledigheidshalve voegen we er nog aan toe dat een vonnis van de arbeidsrechtbank steeds vatbaar is voor beroep bij het arbeidshof.

Wat betekent dat voor de boekhouder-fiscalist?

1. Hij zal een jaarlijkse schatting moeten maken van de te betalen bijdragen, een provisionele resultatenrekening betreffende de inkomsten van zijn cliënten.
2. Voor zelfstandigen die hun activiteit uitoefenen als natuurlijke persoon is dat een moeilijke oefening. Een prognose opstellen van de winst die een activiteit zal genereren is niet zo simpel. Voor bedrijfsleiders is het dan weer veel eenvoudiger, want het volstaat hun maandelijkse vaste bezoldiging verhoogd met de VAA te ramen.
3. Hij moet zijn cliënten aanraden om minstens het voorgestelde bedrag te betalen, teneinde verhogingen te vermijden.
4. Wanneer hij over gegevens beschikt waaruit hij kan opmaken dat de inkomsten merkkelijk hoger zullen zijn dan die van drie jaar geleden, moet hij zijn cliënt adviseren om meer te storten dan het voorgestelde bedrag, en wel om te vermijden dat de zelfstandige bij de regularisatie een aanzienlijk bedrag zal moeten bijbetalen.
5. Indien de inkomsten daarentegen opmerkelijk gedaald zijn of zullen dalen, moet hij zijn cliënt bijstaan bij de opmaak van het dossier tot staving van de aanvraag tot vermindering van zijn sociale bijdragen. Elk boekhoudkundig (boordtabellen, prognoses, attesten, enz.) en administratief stuk kan van pas komen.
6. Van de cliënten oprechtheid eisen is niet meer dan billijk. Een cliënt die bewust zijn inkomsten onderschat of kunstmatig zijn kosten opdrijft, brengt ook zijn boekhouder in moeilijkheden. Hier kan de opdrachtbrief zeer nuttig zijn, om de boekhouder tegen dergelijk gedrag te beschermen.

Enkele nuttige vragen

- *Over welke termijn(en) beschikt de zelfstandige om meer of minder te betalen in geval de door de economische beroepsbeoefenaar oorspronkelijk geschatte in-*

komsten achteraf worden bijgesteld (verzoek tot bevestiging van de termijn(en))?

In principe kan de zelfstandige een verhoging of vermindering van zijn driemaandelijke stortingen aanvragen tot 31 december van het jaar. Het tijdstip van een aanvraag tot vermindering van de bijdragen is afhankelijk van het tijdstip waarop de zelfstandige en zijn boekhouder over voldoende «objectieve elementen» beschikken, om van het sociaal verzekeringsfonds toelating te bekomen. Een verhoging van het bedrag van de bijdragen kan te allen tijde gebeuren, zelfs zonder contact op te nemen met het SVF.

Merk wel op dat het SVF geen terugbetaling zal doen bij een vermindering in de loop van het jaar, maar de teveel betaalde bedragen kunnen wel toegerekend worden aan de volgende kwartalen.

– *Is er sprake van regularisaties of bonificaties (terugbetalingen)?*

Een bonificatiesysteem is niet voorzien. Wanneer de zelfstandige de door het SVF voorgestelde bijdragen heeft betaald, is er geen verhoging verschuldigd op het bijdragesupplement bij de regularisatie.

Het enige geval waarin bij de regularisatie verhogingen zijn verschuldigd is het geval waarin ten onrechte een vermindering van de stortingen werd toegestaan.

– *Wat gebeurt er wanneer vorige jaren moeten geregulariseerd worden vóór de toepassing van het nieuwe stelsel?*

Regularisatie voor 2014 en vroegere jaren? Voor zelfstandigen die vanaf of vóór 2012 onder de definitieve regeling vallen, zullen de bijdragen 2012 tot 2014 niet geregulariseerd worden. Indien de zelfstandige op 1 januari 2014 nog een starter was, zullen zijn bijdragen van 2014 geregulariseerd worden over 2014. De oude regels worden dus gewoon toegepast tot in 2014.

– *Wat gebeurt er met de goodwill bij stopzetting van de activiteit met overdracht van de cliënteel / het patiën-*

tenbestand? Moet de goodwill in de berekeningsbasis opgenomen worden?

Goodwill / stopzettingsmeerwaarde: op fiscaal gebied verandert er niets. En de sociale bijdragen zullen gebaseerd worden op de door de fiscale administratie vastgestelde inkomsten van de zelfstandige.

Niettemin bepaalt de nieuwe wet betreffende de hervorming van de berekening van de sociale bijdragen dat de stopzettingsmeerwaarden, gerealiseerd in het jaar van de stopzetting of in het jaar dat eraan voorafgaat, van de berekeningsbasis van de sociale bijdragen zullen worden uitgesloten. Die uitsluiting uit de berekeningsbasis moet samen met het SVF, bij de opstelling van de laatste jaarafrekeningen, worden verricht.

– *Moet de zelfstandige die met pensioen gaat nog bijdragen betalen voor het lopend jaar?*

Pensionering: geen wijzigingen. De zelfstandige moet zijn sociale bijdragen blijven betalen tot en met het kwartaal vóór het kwartaal waarin zijn pensioen ingaat. In het nieuwe stelsel zullen deze bijdragen gebaseerd worden op het inkomen van het jaar, zelfs indien het onvolledig is.

– *Hoe staat met de zelfstandigen die hun beroepsbezigheid stopzetten tussen 60 en 65 jaar?*

Voor de stopzettingen tussen 60 en 65 jaar verandert er niets en blijven de algemene regels van toepassing. Maar wanneer de stopzetting met de pensionering samenvalt, kan de zelfstandige verzoeken om zijn dossier voor de sociale bijdragen onmiddellijk af te sluiten. Het betreft een overgangsmaatregel, die momenteel geldt tot 2019 en het mogelijk maakt de door het SVF voorgestelde bijdragen als definitief te beschouwen. Het doel ervan is te vermijden dat er na de pensionering nog een regularisatie zou moeten worden doorgevoerd.

Jean-Marie CONTER
Voorzitter BIBF

Sociale schulden in het licht van de WCO-wet

Inleiding

De wet betreffende de continuïteit van de ondernemingen¹ (hierna: «de WCO-wet») beoogt bescherming en bij-

stand te verlenen aan ondernemingen die zich in financiële moeilijkheden bevinden opdat hun continuïteit zou worden gegarandeerd.

De WCO-wet bestaat grosso modo uit twee onderdelen: een preventief luik en een luik omtrent de gerechtelijke reorganisatie. In het preventieve luik komen onder meer de gegevensverzameling, de mogelijkheden van de ka-

¹ Wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen, BS 9 februari 2009, zoals gewijzigd door de wet van 26 september 2011, BS 10 november 2011 en vooral door de wet van 14 januari 2013, BS 1 maart 2013, deze laatste wetswijziging voornamelijk met ingang vanaf 1 augustus 2013.

mers voor handelonderzoek en de bewarende maatregelen aan bod.

In het kader van de gerechtelijke reorganisatie, kan de onderneming opteren voor een minnelijk of een collectief akkoord met haar schuldeisers, dan wel een overdracht onder gerechtelijk gezag.

Wanneer een onderneming met betalingsmoeilijkheden wordt geconfronteerd, worden de betalingen inzake sociale bijdragen vaak als eerste stopgezet. In onderhavige bijdrage zal worden onderzocht of dit een goed idee is en of de WCO-wet een antwoord kan geven op de problematiek omtrent deze sociale achterstallen.

Preventief luik van de WCO-wet

Uiterlijk één maand na het verstrijken van elk kwartaal, zendt de RSZ een lijst van de schuldenaars die één kwartaal de verschuldigde socialezekerheidsbijdragen niet hebben betaald aan de griffie van de territoriaal bevoegde rechtbank van koophandel. Vóór 1 augustus 2013, werd een schuldenaar pas op deze lijst opgenomen indien hij sedert twee kwartalen de socialezekerheidsbijdragen niet meer betaalde. De RSZ-lijsten functioneren als een knipperlicht, op basis waarvan de kamers voor handelonderzoek bijvoorbeeld kunnen beslissen om de ondernemer in kwestie te horen.

Daarnaast rust op de externe accountant, de externe belastingconsulent, de externe erkend boekhouder, de externe erkend boekhouder-fiscalist en de bedrijfsrevisor de verplichting om, wanneer zij in de uitoefening van hun opdracht gewichtige en overeenstemmende feiten vaststellen die de continuïteit van de onderneming in het gedrang kunnen brengen, het bestuur hiervan in te lichten. Indien binnen de maand niet de nodige maatregelen worden genomen, kunnen de externe accountant, de externe belastingconsulent of de bedrijfsrevisor van de onderneming de voorzitter van de rechtbank van koophandel hieromtrent schriftelijk inlichten. De kamers voor handelonderzoek kunnen op hun beurt inlichtingen inwinnen bij de vermelde cijferberoepers omtrent de gedane aanbevelingen. Hoewel ruimer geformuleerd, kunnen deze bepalingen ook betrekking hebben op de sociale achterstallen die de onderneming kan hebben opgebouwd.

Het bovenstaande toont aan hoe de wetgever een (nauwer) toezicht, in het bijzonder met betrekking tot de sociale achterstallen, op de onderneming heeft willen installeren.

Opening en gevolgen van de procedure tot gerechtelijke reorganisatie

Opdat een onderneming wordt toegelaten tot de gerechtelijke reorganisatie in het kader van de WCO-wet, dient

zij daartoe een verzoekschrift, samen met de nodige bijlagen, ter griffie neer te leggen. Vanaf de toelating door de rechtbank kan de onderneming niet langer failliet worden verklaard en kunnen schuldeisers met een vordering die dateert van voorafgaandelijk aan de opening van de procedure, de zogenaamde schuldvorderingen in de opschorting, onder meer geen beslag meer leggen op de goederen van de onderneming. De onderneming is evenwel niet beschermd jegens (nieuwe) vorderingen die pas ontstonden nadat zij haar verzoekschrift neerlegde.

Inzake sociale bijdragen, stelt zich de vraag wanneer de vorderingen in kwestie «ontstaan». Er lijkt thans consensus te bestaan dat deze vorderingen ontstaan op het moment waarop de prestaties die aanleiding gaven tot het betalen van de sociale bijdragen werden geleverd. Het feit dat deze bijdragen pas later (en eventueel pas nadat bescherming aan de onderneming werd verleend), dienen te worden betaald, doet hieraan geen afbreuk. De gedwongen betaling door de onderneming van deze (oude) achterstallige bijdragen kan dan ook niet worden bekomen.

Sinds de recente wijziging van de WCO-wet, kan het systeem op basis van artikel 30bis van de RSZ-wet, dat voorziet in een wettelijk mechanisme van inhoudingen *a rato* van 35% door de bouwheer en doorstortingen daarvan aan de RSZ indien de aannemer sociale achterstallen had opgebouwd, niet worden toegepast vanaf het moment dat WCO-bescherming werd verleend. De aannemer zal dus het volledige verschuldigde bedrag van de bouwheer kunnen ontvangen. Dit geldt eveneens enkel voor «oude» sociale achterstallen en niet indien de aannemer, na de opening van de WCO-procedure, nieuwe schulden opbouwt aangezien de WCO-bescherming daarvoor niet geldt.

De schuldvorderingen in de opschorting mogen evenmin in aanmerking worden genomen inzake de regelgeving op de overheidsopdrachten zodat de RSZ hiervan geen gewag mag maken op de attesten die ze daaromtrent aflevert.

Met betrekking tot de periode dat een onderneming zich in de WCO-procedure bevindt, zal de vennootschap geen jaarlijkse forfaitaire sociale bijdrage verschuldigd zijn. Betaalde bijdragen worden evenwel niet terugbetaald.

Er zij opgemerkt dat, indien een vennootschap met rechtspersoonlijkheid een beroep heeft gedaan op de WCO-bescherming, haar bestuurders of zaakvoerders niet beschermd zijn inzake hun persoonlijke socialezekerheidsbijdragen. Meer zelfs, de vennootschap kan hoofdelijk gehouden zijn tot betalingen van deze persoonlijke schulden van haar bestuurders. Dit is in beginsel anders indien een handelaar (niet-rechtspersoon) bescherming tegen zijn schuldeisers aanvroeg.

Mogelijkheden in het kader van een minnelijk akkoord met schuldeisers

Het afsluiten van een minnelijk akkoord waarin de sociale bijdragen worden verminderd, lijkt weinig waarschijnlijk. De administratie kan blijkbaar niet akkoord gaan met een belangrijke (vrijwillige) kwijtschelding van de verschuldigde sociale bijdragen.

Mogelijkheden in het kader van een collectief akkoord met schuldeisers

In het kader van een collectief akkoord met de schuldeisers, kan in de vermindering worden voorzien van de bedragen die verschuldigd zijn aan gewone schuldeisers in de opschorting. Alle schuldeisers die geen aanspraak kunnen maken op een bijzonder voorrecht, een hypotheekrecht of een eigendomsrecht, zijnde de buitengewone schuldeisers, betreffen dergelijke gewone schuldeisers in de opschorting. Hoewel hierover discussie heeft bestaan, staat het thans vast dat de vorderingen met betrekking tot de sociale bijdragen gewone schuldvorderingen betreffen, zodat verminderingen hiervan in het kader van het reorganisatieplan mogelijk zijn. Daarnaast kan de betaling worden gespreid over een periode van maximaal 5 jaar.

Sedert de wetwijziging van 2013, dienen de terugbetalingsvoorstellen inzake alle gewone schuldvorderin-

gen in de opschorting in principe minstens 15% van het bedrag van de schuldvordering te bedragen. Daarnaast mag het reorganisatieplan, indien het in een gedifferentieerde behandeling van de schuldeisers voorziet, de schulden inzake sociale bijdragen niet minder gunstig behandelen dan de best behandelde gewone schuldeiser. Enkel indien dwingende redenen die verband houden met de continuïteit van de onderneming dit vereisen, kunnen lagere percentages worden aangehouden.

Het reorganisatieplan dient te worden goedgekeurd door de meerderheid van de gewone schuldeisers die met hun vorderingen minstens de helft van de totale (gewone) schuld vertegenwoordigen. Vervolgens dient de rechtbank te beoordelen of het plan kan worden gehomologeerd. Enkel indien de WCO-procedure niet werd nageleefd of de openbare orde werd geschonden, zal de rechtbank de homologatie weigeren. In het kader van de toetsing aan de openbare orde, kan de rechtbank onder meer nagaan of het grondwettelijke verbod op discriminatie werd gerespecteerd. Middels de homologatie wordt het plan bindend voor alle schuldeisers, ook voor de schuldeisers die niet of tegen het plan hebben gestemd.

Het bovenstaande leidt ertoe dat aan de sociale schulden een «voorkeursbehandeling» dient te worden verleend. Een cijfervoorbeeld kan dit verduidelijken :

Soort schuldeiser	Totaalbedrag van de schuldvordering	Afkorting mogelijk ?	Minimaal terug te betalen bedrag	Bedrag opgenomen in het plan
1 hypothecaire schuldeiser	100	Nee, behoudens akkoord	100	100
3 leveranciers	100 per leverancier	Ja, max. 85 %	15	25
3 aandeelhouders	100 per aandeelhouder	Ja, max. 85 %	15	85
RSZ	100	Ja, max. 85 %, doch nooit minder dan best behandelde gewone schuldeiser	85	85

In het bovenstaande voorbeeld volstaat het indien de drie leveranciers en de drie aandeelhouders of de drie leveranciers en de RSZ of de drie aandeelhouders en de RSZ voor het plan stemmen. In al deze gevallen stemt immers de meerderheid van de gewone schuldeisers voor het reorganisatieplan en vertegenwoordigen deze schuldeisers meer dan de helft van het totaal aan schuldvorderingen.

Een andere gebruikte methode bestaat erin om de schuldeisers niet per categorie in te delen (bijvoorbeeld leveranciers, aandeelhouders, ...), doch om in een stapsgewijze terugbetaling van hun vordering te voorzien. Een dergelijk terugbetalingsplan kan er als volgt uitzien :

Bedrag van de gewone schuldvordering	Terugbetalingspercentage
Van 0 tot 1 000 euro	100 %
Van 1 001 tot 10 000 euro	50 %
Boven 10 000 euro	25 %

In de mate dat de vordering van een leverancier 900 euro zou bedragen en de vordering van de RSZ 20 000 euro, zal de rechtbank in principe weigeren om het bovenstaande plan te homologeren. Aan de RSZ zal immers slechts (1 000 + 4 500 + 2 500 =) 8 000 euro, oftewel 40%, worden terugbetaald terwijl aan de leverancier 900 euro, oftewel 100%, zal worden terugbetaald. Aangezien de RSZ dient te worden behandeld zoals de «best

behandelde» gewone schuldeiser, zal aan haar in dergelijk geval eveneens 100%, oftewel het volledige bedrag van 20 000 euro, moeten worden terugbetaald.

Mogelijkheden in het kader van een overdracht onder gerechtelijk gezag

Bij een overdracht onder gerechtelijk gezag wordt de overdracht van de activiteiten, de activa en het personeel van de onderneming beoogd. Ook in dergelijk geval zal de onderneming waarschijnlijk belangrijke achterstallen inzake sociale bijdragen hebben opgebouwd. Hoewel hier vroeger enige discussie over bestond, staat het sinds de wetwijziging van 2013 vast dat deze achterstallen niet dienen te worden voldaan door de overnemer van de activiteiten.

Aangezien de rechten van alle schuldeisers in dit geval overgaan op de prijs die de overnemer betaalde voor de overgenomen activa, zal ook de RSZ-administratie dienen te trachten hieruit (gedeeltelijke) betaling van haar vorderingen te bekomen.

In het licht van artikel 70 van de WCO-wet kan de natuurlijke persoon waarvan de activa werden overgedragen, ontlast worden van de resterende (sociale) schulden, indien hij aantoonbaar «ongelukkig en te goeder trouw» te zijn.

Na afloop van de gerechtelijke reorganisatie

Indien de gerechtelijke reorganisatie geen succes was, zullen de onderneming en de schuldeisers alsnog met een faillissement worden geconfronteerd.

Schulden met betrekking tot prestaties die tijdens de WCO-bescherming werden uitgevoerd, worden in een navolgend faillissement in beginsel bij voorrang betaald. Hoewel de discussie nog niet is uitgeklaard, lijkt er eensgezindheid te ontstaan dat de (nieuwe) sociale schulden die sinds de opening van de WCO-procedure werden opgebouwd, niet gelieerd zijn aan «prestaties», doch eerder berusten op een wettelijke verplichting in hoofde van de onderneming, zodat deze niet bij voorrang dienen te worden betaald.

Besluit

De WCO-procedure kan een oplossing bieden voor de overmatige sociale schulden van de onderneming. Er zal echter rekening moeten worden gehouden met het geprivilegieerde statuut dat aan alle openbare schuldeisers werd toegekend en dat de mogelijkheden tot afkorting van de sociale schulden beperkt.

In ieder geval zij erop gewezen dat de niet-betaling van sociale bijdragen een invloed kan hebben op de omvang van de opgebouwde rechten.

Bart HEYNICKX
Advocaat
ALTIUS Advocaten

De Rulingcommissie over de afstand van bezoldigingen door bedrijfsleiders

Belastingplichtigen die een bestuursmandaat opnemen in een vennootschap, maar de bezoldiging die ze daarvoor ontvangen, afstaan aan een 'derde', normaal een andere vennootschap, kunnen onder bepaalde voorwaarden de afgestane bezoldiging aftrekken als beroepskost. Eventueel moeten ze de bezoldiging zelfs helemaal niet aangeven. Over deze kwestie werd aan de Rulingcommissie reeds enkele malen een voorafgaande beslissing gevraagd.

Bezoldiging belastbaar en eventueel aftrekbaar, soms zelfs niet aan te geven¹

Bezoldiging belastbaar en eventueel aftrekbaar

De wettelijke regels voor de in de inleiding geschetste situatie zijn de volgende. De bezoldiging is belastbaar bij de bedrijfsleider, en de vennootschap die de bezoldiging

¹ F. VANDEN HEEDE, 'Hoe wordt de afstand van een bezoldiging door een bedrijfsleider fiscaal behandeld?' in *Pacioli*, 2010, nr. 294, p 7-8.

toekent moet bedrijfsvoorheffing inhouden en de bezoldiging vermelden op een fiche 281.20 op naam van de bedrijfsleider. Wanneer de belastingplichtige evenwel aantoonbaar dat het verwerven of het behoud van zijn mandaat en van de inkomsten die hij eruit haalt daadwerkelijk en uitdrukkelijk ondergeschikt is aan het afstaan van een bepaald gedeelte van de emolumenten die hij ontvangt, kan hij overeenkomstig artikel 49 WIB 1992, de aldus afgestane sommen voor hun nettobedrag als beroepskosten in mindering brengen voor het jaar van hun werkelijke afstand. De bedrijfsleider moet dan op zijn beurt een fiche 281.50 opstellen op naam van de vennootschap waaraan hij de bezoldiging afstaat².

Soms zelfs niet aan te geven

Zijn de afgestane bezoldigingen aftrekbare beroepskosten, dan aanvaardt de fiscus om praktische redenen dat onder bepaalde voorwaarden de bedrijfsleider ze niet eerst moet aangeven om ze vervolgens weer in aftrek te brengen. De voorwaarden zijn dat de bezoldigingen in hun geheel, voorafgaandelijk contractueel en rechtstreeks moeten worden afgestaan en dat de betrokkenen onherroepelijk om de toepassing van deze administratieve tolerantie moeten verzoeken. De vennootschap die de bezoldiging toekent moet dan geen bedrijfsvoorheffing inhouden, noch de bezoldiging op een individuele fiche 281.20 vermelden. De bedrijfsleider moet wel de nodige bewijsstukken bij zijn aangifte voegen³.

Wanneer is de afgestane bezoldiging volgens de Rulingcommissie een aftrekbare beroepskost?

Algemeen

Voor de aftrekbaarheid van de afgestane bezoldiging is een voorafgaand akkoord van de centrale diensten van de Administratie van de ondernemings- en inkomensfiscaliteit niet vereist⁴. Het is echter wel mogelijk om over deze kwestie een ruling aan te vragen. De Rulingcommissie beoordeelt dan of het verwerven of het behoud van het

bestuursmandaat en van de inkomsten die de bedrijfsleider eruit haalt daadwerkelijk en uitdrukkelijk ondergeschikt is aan het afstaan van een bepaald gedeelte van de vergoedingen die hij ontvangt, m.a.w. of de voorwaarden van artikel 49 WIB 1992 werden nageleefd⁵.

Wel een aftrekbare beroepskost

De Rulingcommissie heeft aanvaard dat de afgestane bezoldiging een beroepskost is, en dat dus ook de administratieve tolerantie toegepast kan worden indien de afstand van de bezoldiging geen keuze is van de bedrijfsleider, maar die afstand hem wordt opgelegd, meer in het bijzonder door de werkgever in wiens opdracht hij het bestuursmandaat heeft opgenomen⁶.

Geen aftrekbare beroepskost

De afgestane bezoldiging is volgens de Rulingcommissie geen aftrekbare beroepskost indien de afstand van de bezoldiging wel een persoonlijke keuze is van de bedrijfsleider, d.i. wanneer de afstand gebeurt aan een vennootschap of andere rechtspersoon waarover de bedrijfsleider wel controle heeft, meer bepaald de eigen (management)vennootschap⁷.

Besluit

De beslissingen van de Rulingcommissie zijn in overeenstemming met de wettelijke en administratieve regels. Met een eigen vennootschap overeenkomen dat een inkomen dat in principe belastbaar is in de personenbelasting, aan haar zal worden afgestaan, volstaat niet om dit inkomen te laten belasten in de vennootschapsbelasting. Anders zouden belastingplichtigen met een vennootschap zelf kunnen kiezen waar ze welk inkomen willen laten belasten en dat is uiteraard niet de bedoeling van de wet of de circulaire.

Felix VANDEN HEEDE
Fiscaal jurist

2 Ci.RH. 244/599.047 (AOIF nr. 41/2009) van 18 augustus 2009, randnummer 4.

3 Ci.RH. 244/599.047 (AOIF nr. 41/2009) van 18 augustus 2009, randnummer 6.

4 Ci.RH. 244/599.047 (AOIF nr. 41/2009) van 18 augustus 2009, randnummer 7.

5 DIENST VOORAFGAANDE BESLISSINGEN IN FISCALE ZAKEN, *Jaarverslag 2012*, p. 36-37.

6 Ruling nr. 900.447, Ruling 2010.441 van 21 december 2010 en Ruling nr. 2011.193 van 5 juli 2011, gepubliceerd op www.fisconet.be.

7 Ruling nr. 2012.442, Prefiling nr. 2012.096 en Prefiling nr. 2012.691, vermeld in DIENST VOORAFGAANDE BESLISSINGEN IN FISCALE ZAKEN, *Jaarverslag 2012*, p. 37.